

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Γραφείο Γενικής Διευθύντριας

Αρ. Φακ.: 23.01.059.038-2018

22 Δεκεμβρίου 2022

Αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές,

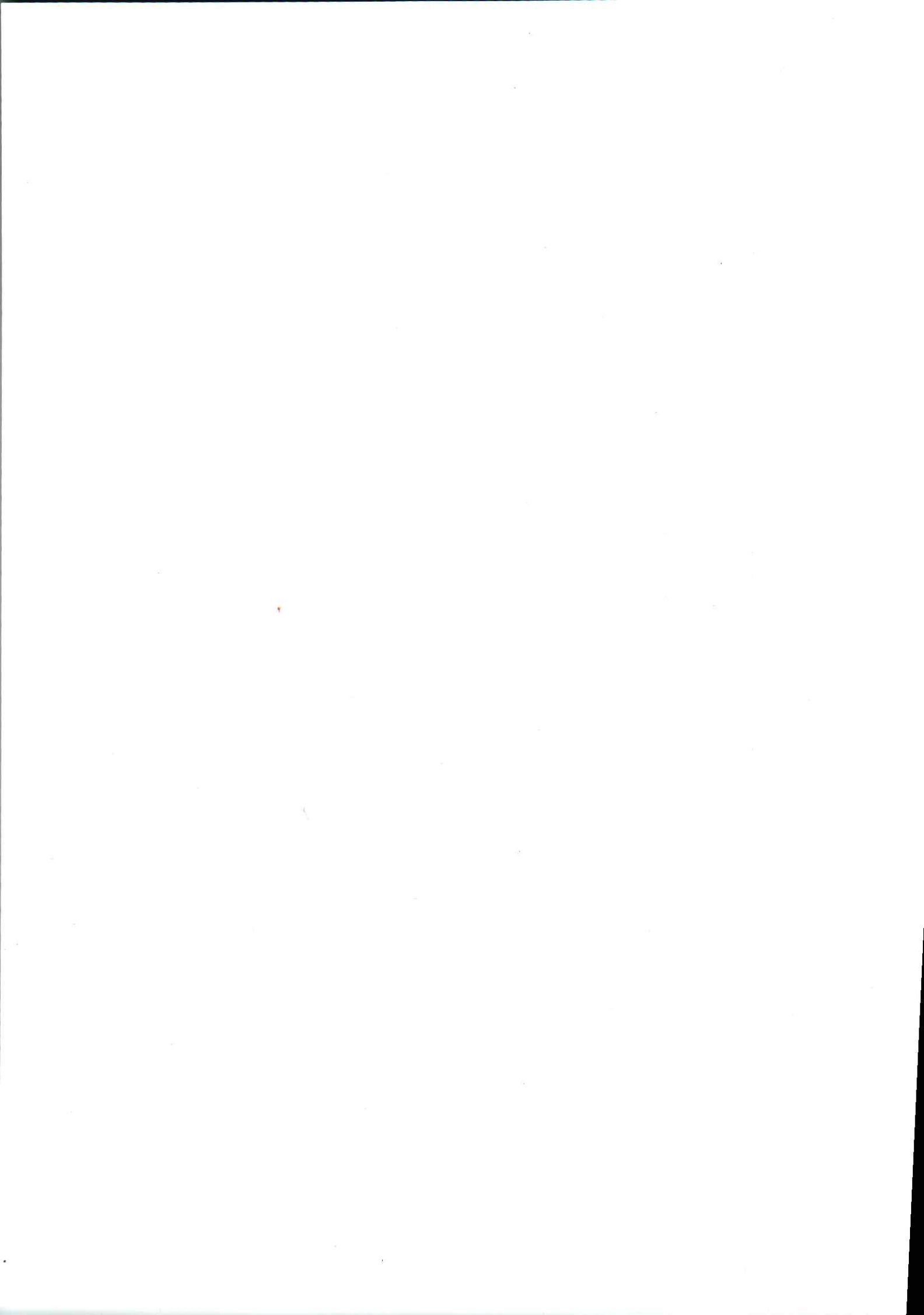
Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ασκώντας τις εξουσίες που του χορηγούνται δυνάμει του άρθρου 51.1 του Συντάγματος ανέπεμψε τον «περί Γάμου (Τροποποιητικό) Νόμο του 2022» για επανεξέταση με σχετική επιστολή του προς την Πρόεδρο της Βουλής με ημερομηνία 22 Δεκεμβρίου 2022.

Η επιστολή του Προέδρου της Δημοκρατίας λήφθηκε την 22^η Δεκεμβρίου 2022. Αντίγραφο της πιο πάνω επιστολής επισυνάπτεται για ενημέρωσή σας.

Όπως είναι γνωστό, με βάση την παράγραφο 3 του άρθρου 51 του Συντάγματος η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει επί αναπεμφθέντος θέματος εντός 15 ημερών από της αναπομπής.

Τασούλα Ιερωνυμίδου
Γενική Διευθύντρια

Βουλής των Αντιπροσώπων

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΜΕΓΑΡΟ
Ο Πρόεδρος

Αρ. Φακ.: 30.02.005.002.075

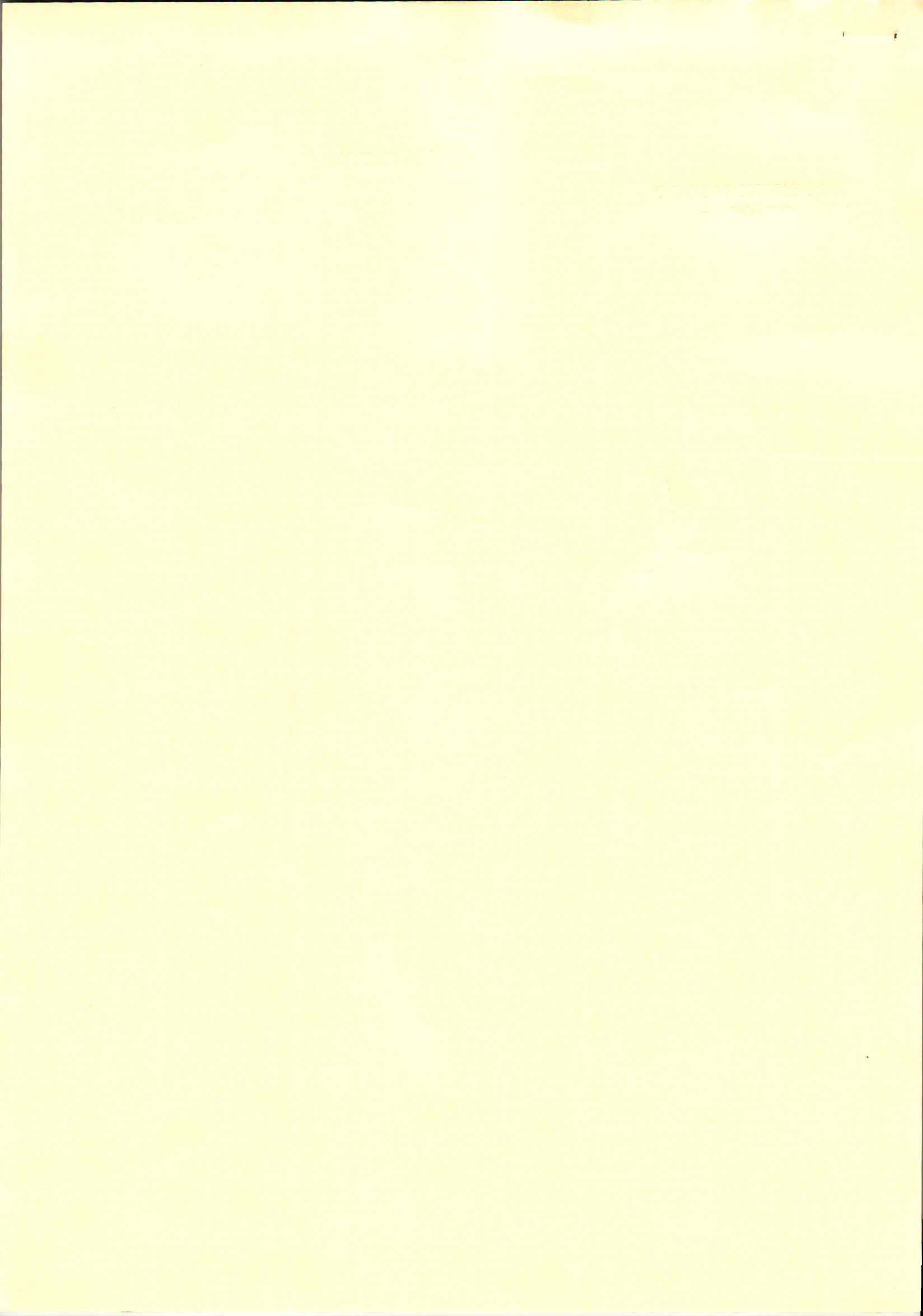
ΥΚΓ
① κ. Γεωργιάδης
② Αρχείο
22/12/22
22 Δεκεμβρίου 2022

κα. Αννίτα Δημητρίου
Πρόεδρο Βουλής των Αντιπροσώπων
Βουλή των Αντιπροσώπων

Ασκώντας τις εξουσίες μου δυνάμει του Άρθρου 51.1 του Συντάγματος της Δημοκρατίας και κατόπιν Γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας αναπέμπω στη Βουλή των Αντιπροσώπων για επανεξέταση τον περί Γάμου (Τροποποιητικό) Νόμο του 2022, ο οποίος κοινοποιήθηκε στο Γραφείο μου την 09.12.2022¹ για να εκδοθεί με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Η αναπομπή αφορά στη μεταβατική διάταξη, η οποία εισάγεται ως άρθρο 42 του περί Γάμου Νόμου, με το άρθρο 18 του υπό αναπομπή Νόμου το οποίο προνοεί ότι: «Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου εφαρμόζονται στους γάμους οι οποίοι τελέστηκαν πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των διατάξεων του περί Γάμου (Τροποποιητικού) Νόμου του 2022 και στους γάμους για τους οποίους έχει καταχωρηθεί αγωγή για ακύρωσή τους πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του εν λόγω νόμου, των οποίων η ακροαματική διαδικασία έχει αρχίσει με την κατάθεση μαρτύρων.».

¹ Δια επιστολής της Γενικής Διευθύντριας της Βουλής των Αντιπροσώπων με αρ. φακ. 23.01.059.038-2018 και ημερ. 09.12.2022

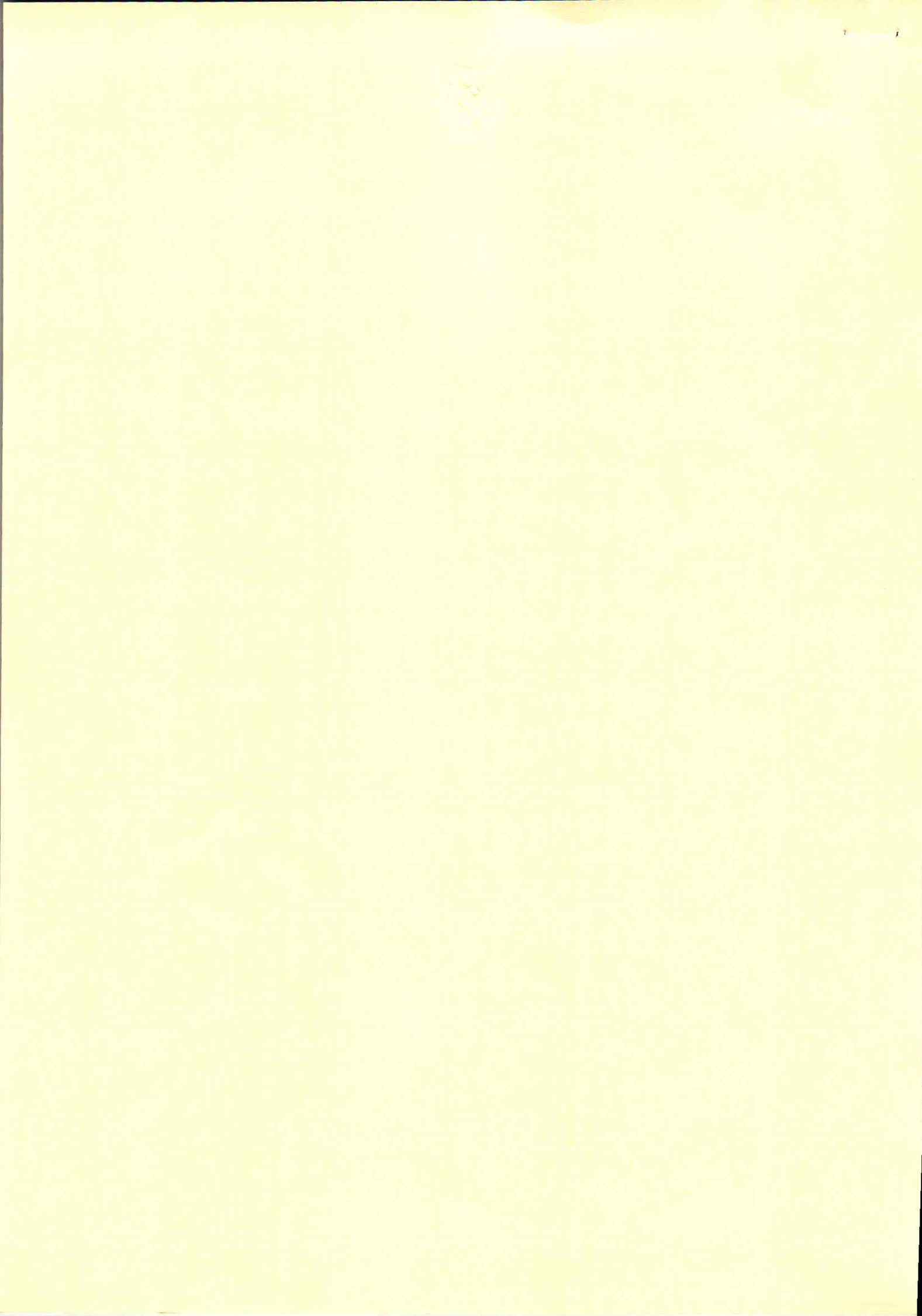

Οι λόγοι της αναπομπής είναι οι ακόλουθοι:

1. Με τον υπό αναπομπή Νόμο τροποποιείται ο περί Γάμου Νόμος του 2003 -2020 και εισάγεται νέα μεταβατική διάταξη η οποία προνοεί περί αναδρομικής εφαρμογής των διατάξεων του υπό αναπομπή Νόμου: *«στους γάμους οι οποίοι τελέστηκαν πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των διατάξεων του περί Γάμου (Τροποποιητικού) Νόμου του 2022 και στους γάμους για τους οποίους έχει καταχωρηθεί αγωγή για ακύρωσή τους πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του εν λόγω νόμου, των οποίων η ακροαματική διαδικασία έχει αρχίσει με την κατάθεση μαρτύρων.»*. Η εν λόγω διάταξη αντιβαίνει στο δικαίωμα του σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής ως αυτό κατοχυρώνεται στο Άρθρο 15 του Συντάγματος καθώς επίσης και στο δικαίωμα του γάμου και της ίδρυσης οικογένειας ως αυτό κατοχυρώνεται στο Άρθρο 22 του Συντάγματος. Τούτο διότι, με τον υπό αναπομπή Νόμο τροποποιείται το άρθρο 17 ώστε στις περιπτώσεις άκυρου γάμου να συγκαταλέγεται και ο γάμος η τέλεση του οποίου έχει γίνει: *«(στ) μεταξύ παιδιού το οποίο δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18^ο) έτος της ηλικίας του και οποιουδήποτε προσώπου.»*. Υπενθυμίζεται δε, ότι δυνάμει των άρθρων 14 (3)(α) και 15 τα οποία διαγράφηκαν με τον υπό αναπομπή Νόμο, αν πρόσωπο που δεν συμπλήρωσε το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του είχε συνάψει γάμο, ο τελευταίος ήταν ακυρώσιμος και όχι άκυρος. Η αναδρομική ισχύς του υπό αναπομπή Νόμου θα καταστήσει άκυρους τους μέχρι πρότινος ακυρώσιμους γάμους, που τελέστηκαν από άτομο το οποίο δεν είχε συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας του. Ο σεβασμός της ιδιωτικής ζωής περιέχει σε κάποιο βαθμό το δικαίωμα σε έναν άνθρωπο να δημιουργεί και να αναπτύσσει σχέσεις με τους άλλους ανθρώπους. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι το δικαίωμα ιδρύσεως οικογένειας έχει χαρακτηριστεί ως «απόλυτο δικαίωμα». Συνακόλουθα, η σύναψη γάμου και η ίδρυση οικογένειας θεμελιώνουν ένα status negativus, δηλαδή αξίωση για αποχή της κρατικής εξουσίας, υπέρ του ατόμου και κατά της κρατικής εξουσίας η οποία υποχρεούται να απέχει από κάθε σχετική παρενόχληση ή παρεμπόδιση.

Στην έκθεση ουδέν αναγράφεται για την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα του σκοπού για τον οποίο προσδίδεται αναδρομικότητα στις διατάξεις του υπό αναπομπή Νόμου. Ως έχει κατ' επανάληψη τονιστεί σε αρκετές Αναφορές του Προέδρου της Δημοκρατίας από το Ανώτατο Δικαστήριο, ως, μεταξύ άλλων, στην **Πρόεδρος της Δημοκρατίας και Βουλής των Αντιπροσώπων**, (Αναφορά 1/2021) ημερ. 02.12.2021, περιορισμοί στην άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου κρίνονται πάντα αυστηρά. Η επιβολή τους πρέπει να καταφαίνεται ως απόλυτα αναγκαία και η έκταση του περιορισμού δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερη από ότι είναι απαραίτητο για την προαγωγή του σκοπού χάριν του οποίου επιβάλλεται. Τα θεμελιώδη δικαιώματα του ατόμου δυνατόν να περιοριστούν με τον τρόπο που επιτρέπει το Σύνταγμα και μόνο για τους λόγους που καθορίζει το Σύνταγμα. Δεν είναι οποιασδήποτε μορφής ανάγκη, που μπορεί να δικαιολογήσει περιορισμό ή επέμβαση σε θεμελιώδες δικαίωμα του ατόμου. Η ανάγκη πρέπει να είναι όχι μόνο υπαρκτή αλλά και να έχει το χαρακτήρα πιεστικής κοινωνικής ανάγκης, αποτιμούμενης στο πλαίσιο δημοκρατικής κοινωνίας. Για τον περιορισμό ή την εξουσιοδότηση επέμβασης στην άσκηση θεμελιώδους δικαιώματος, η ανάγκη πρέπει να τεκμηριώνεται και η ρύθμιση να είναι ανάλογη προς την ανάγκη. Στον υπό αναπομπή Νόμο δεν γίνεται επίκληση οποιωνδήποτε λόγων, που να στοιχειοθετούν την ανάγκη, ή γεγονότων που να εκθέτουν τους κινδύνους που διατρέχει η συνταγματική τάξη, η δημόσια ασφάλεια, η δημόσια τάξη, η δημόσια υγεία, τα δημόσια ήθη ή τα δικαιώματα τρίτων, στην απουσία της αναδρομικής ισχύς που προνοεί ο υπό Αναπομπή Νόμος.

Των ανωτέρω λεχθέντων καθίσταται σαφές ότι, αν οι γάμοι ατόμων που δεν έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας των, θεωρούνται αναδρομικά άκυροι καταστρατηγείται το δικαίωμα στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή ως αυτό κατοχυρώνεται στο Άρθρο 15 του Συντάγματος, το δικαίωμα του γάμου και της ίδρυσης οικογένειας ως τούτο προστατεύεται από το Άρθρο 22 του Συντάγματος και μάλιστα

χωρίς να παρέχεται καμία αιτιολογία ως προς την πιεστική κοινωνική ανάγκη που επιβάλλει τον περιορισμό των προμνησθέντων συνταγματικώς κατοχυρωμένων δικαιωμάτων.

2. Επίσης, με την ίδια νέα μεταβατική διάταξη του υπό αναπομπή Νόμου εισάγεται πρόνοια ώστε να τυγχάνουν αναδρομικής εφαρμογής οι διατάξεις του υπό αναπομπή Νόμου: *«και στους γάμους για τους οποίους έχει καταχωρηθεί αγωγή για ακύρωσή τους πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του εν λόγω νόμου, των οποίων η ακροαματική διαδικασία έχει αρχίσει με την κατάθεση μαρτύρων.»*

Η ως άνω διάταξη συγκρούεται με την αρχή της διάκρισης των εξουσιών η οποία, ως είναι καλά θεμελιωμένο, είναι διάχυτη στο Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τούτο διότι, η πρόνοια ότι ο υπό αναπομπή Νόμος εφαρμόζεται σε εκκρεμούσες διαδικασίες των οποίων η ακροαματική διαδικασία έχει αρχίσει με την κατάθεση μαρτύρων, συνιστά ανεπίτρεπτη παρέμβαση της Βουλής των Αντιπροσώπων στην ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας, καθότι η ρύθμιση τέτοιων ζητημάτων αποτελεί έργο του Ανώτατου Δικαστηρίου και όχι της Βουλής των Αντιπροσώπων. Η αρχή της διάκρισης των εξουσιών αποκλείει την ανάληψη και άσκηση εξουσίας έξω από την σφαίρα των αρμοδιοτήτων της κάθε μίας από τις τρεις εξουσίες. Όπως είχε την ευκαιρία το Ανώτατο Δικαστήριο να επαναλάβει στην **Πρόεδρος της Δημοκρατίας v Βουλής των Αντιπροσώπων** (Αναφορά 4/2021), ημερ. 24.01.2022, η αρχή της διάκρισης των εξουσιών είναι διάχυτη στο συνταγματικό στερώνμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και έχει πλειστάκις αναγνωρισθεί και επιβεβαιωθεί ως η αναγκαία υποστήλωση της Πολιτειακής λειτουργίας (**Πρόεδρος της Δημοκρατίας v Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ. 1) 2009 3 Α.Α.Δ. 23** και **Πρόεδρος της Δημοκρατίας v Βουλής των Αντιπροσώπων**, Αναφορά 3/2014 ημερ. 31.10.2014). Η αρχή της διάκρισης των εξουσιών απαγορεύει και αποκλείει την άσκηση ή την ανάληψη εξουσίας εκτός της σφαίρας της αντίστοιχης αρμοδιότητας

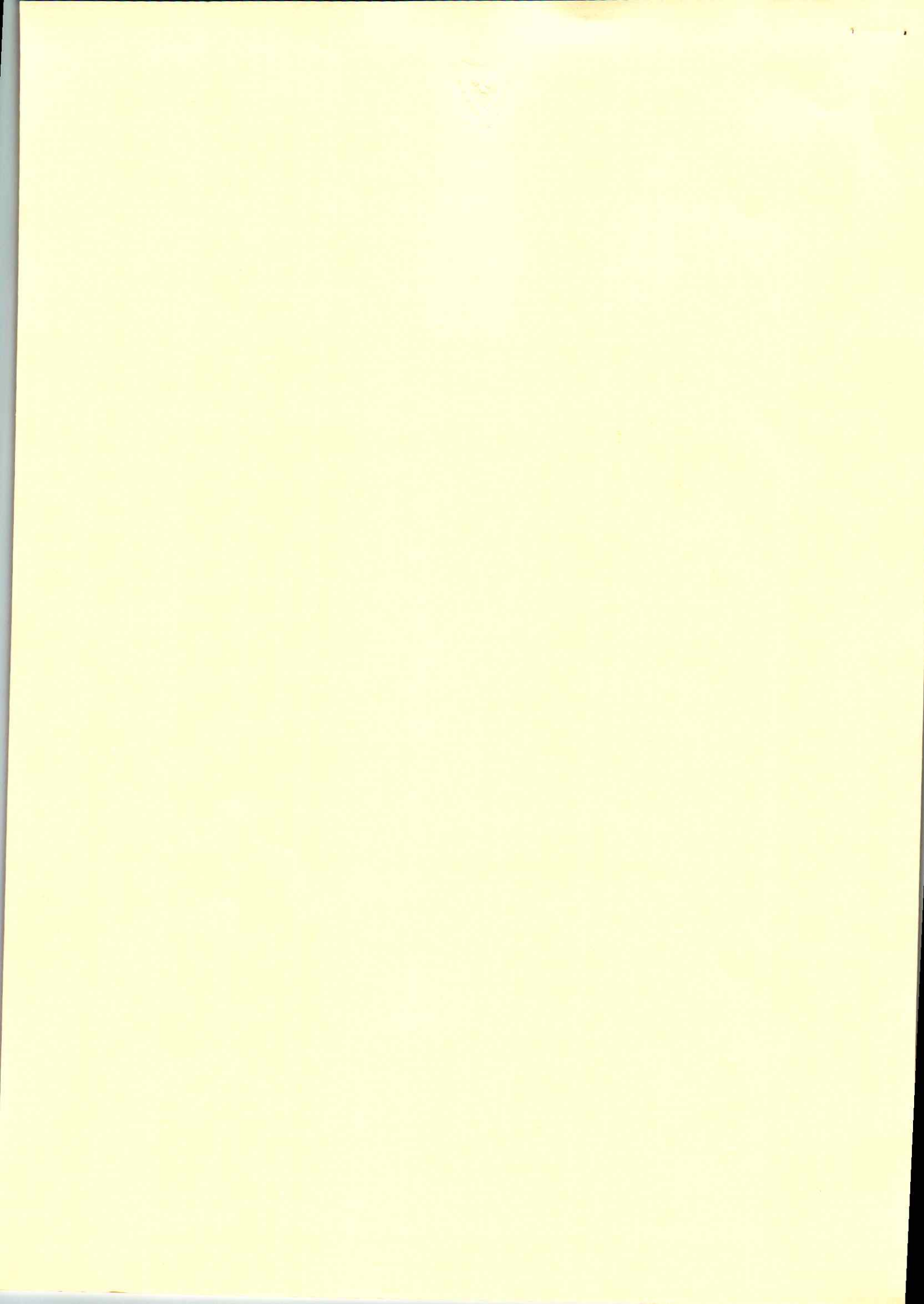

εκάστης εκ των τριών πολιτειακών εξουσιών (**Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ. 3) (1994) 3 Α.Α.Δ. 93**). Το κριτήριο για ταξινόμηση των κρατικών λειτουργιών, όπου αυτές κατανέμονται ρητά από το Σύνταγμα, είναι ουσιαστικό και συναρτάται με τα εγγενή χαρακτηριστικά και την εσωτερική φύση τους (*Diagoras Development v National Bank* (1985) 1 C.L.R. 581). Υπενθυμίζεται δε περαιτέρω ότι στην **Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν Βουλής των Αντιπροσώπων (Αρ. 4) (2014) 3 Α.Α.Δ 499** το Ανώτατο Δικαστήριο γνωμάτευσε ότι αποκλειστική αρμοδιότητα να ρυθμίζει διαδικαστικά ζητήματα, δηλαδή να καθορίζει το πλαίσιο άσκησης των δικαιοδοσιών που παρέχονται στη δικαστική εξουσία έχει η ίδια η δικαστική εξουσία. Ο καθορισμός των διαδικασιών για την πρόσφορη απονομή της δικαιοσύνης ανάγεται στη δικαστική εξουσία. Τονίστηκε δε, η αρμοδιότητα του Ανωτάτου Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 163 του Συντάγματος να ρυθμίζει την ενώπιον του διαδικασία, με σχετικούς διαδικαστικούς κανονισμούς και τη διαδικασία ενώπιον κάθε άλλου δικαστηρίου. Η άσκηση της αρμοδιότητας αυτής παρέχεται στη δικαστική εξουσία για την εξασφάλιση της αυτονομίας της, στη σφαίρα της δικαιοδοσίας της. Στην παρούσα περίπτωση η εφαρμογή του υπό αναπομπή Νόμου σε εκκρεμούσες διαδικασίες των οποίων η ακροαματική διαδικασία έχει αρχίσει με την κατάθεση μαρτύρων καταστρατηγεί εισηγούμαι, την αποκλειστική αρμοδιότητα του Ανωτάτου Δικαστηρίου να ασκεί τη δικαστική εξουσία και να εκδίδει διαδικαστικούς κανονισμούς.

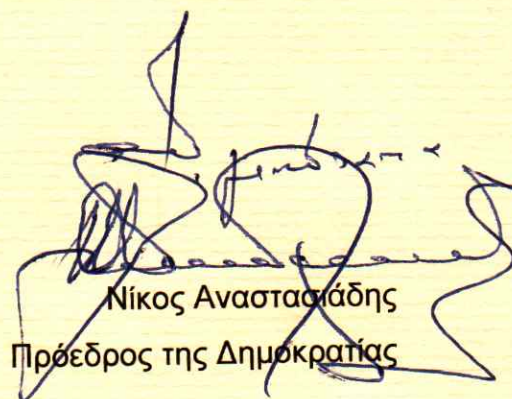
Με βάση τα προαναφερθέντα, εισηγούμαι όπως η Βουλή των Αντιπροσώπων μην εμμείνει στην απόφασή της, αποδεχόμενη την αναπομπή.

Παρακαλείται η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών να ακούσει σχετικά με την παρούσα αναπομπή τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και την Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Νίκος Αναστασιάδης
Πρόεδρος της Δημοκρατίας

- Κοιν.: - Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας
- Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως
- Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΟΥΣ ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ ΝΟΜΟΥΣ ΤΟΥ 2003 ΕΩΣ 2020

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

104(Ι) του 2003
66(Ι) του 2009
95(Ι) του 2017
115(Ι) του 2019
117(Ι) του 2020.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022 και θα διαβάζεται μαζί με τους περί Γάμου Νόμους του 2003 έως 2020 (που στο εξής θα αναφέρονται ως «ο βασικός νόμος») και ο βασικός νόμος και ο παρών Νόμος θα αναφέρονται μαζί ως οι περί Γάμου Νόμοι του 2003 έως 2022.

Τροποποίηση
του άρθρου 11
του βασικού
νόμου.

2. Το άρθρο 11 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση στο τέλος της παραγράφου (β) του εδαφίου (2) του σημείου της τελείας με το σημείο της άνω τελείας και της λέξης «και» και την προσθήκη, αμέσως μετά, της ακόλουθης νέας παραγράφου:

(γ) «οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο τόπο επιλέγεται από τα πρόσωπα τα οποία προτίθενται να τελέσουν τον γάμο, υπό την προϋπόθεση ότι αυτός εγκρίνεται από τον Λειτουργό Τέλεσης Γάμων, τηρουμένων τυχόν απαγορεύσεων ή περιορισμών ή προϋποθέσεων οι οποίοι ισχύουν για τον εν λόγω τόπο, δυνάμει των διατάξεων οποιασδήποτε νομοθεσίας η οποία εφαρμόζεται στη Δημοκρατία.».

Τροποποίηση
του άρθρου 14
του βασικού
νόμου.

3. Το άρθρο 14 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την τροποποίηση του εδαφίου (2) ως ακολούθως:

(i) Με την αντικατάσταση της φράσης «Δεν υπάρχει ελεύθερη συναίνεση των προσώπων που θα συνάψουν το γάμο όπως απαιτεί το εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου, αν οποιοδήποτε από αυτά-» (πρώτη μέχρι τρίτη γραμμή), με τη φράση «Πρόσωπο θεωρείται ότι δεν συναινεί ελεύθερα για σύναψη γάμου, στις ακόλουθες περιπτώσεις:» και

(ii) με την αντικατάσταση της παραγράφου (α), με την ακόλουθη παράγραφο:

«(α) Είναι ανίκανο κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου να αντιληφθεί και να εκτιμήσει την πράξη του, ώστε να συναινέσει στη σύναψη γάμου, λόγω νοητικής διαταραχής ή ανεπάρκειας ή λόγω εγκεφαλικής ή άλλης πάθησης ή ασθένειας ή λόγω εξάρτησης από εξαρτησιογόνες ουσίες, ή» και

(β) με τη διαγραφή του εδαφίου (3).

Τροποποίηση του βασικού νόμου με τη διαγραφή του άρθρου 15.

4. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με τη διαγραφή του άρθρου 15.

Τροποποίηση του άρθρου 16 του βασικού νόμου.

5. Το άρθρο 16 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την προσθήκη στον πλαγιότιτλο, αμέσως μετά τη φράση «ακυρότητας» (πρώτη γραμμή), της φράσης «ακυρώσιμου γάμου» και

(β) με τη διαγραφή της παραγράφου (γ).

Τροποποίηση
του άρθρου 17
του βασικού
νόμου.

6. Το εδάφιο (2) του άρθρου 17 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την αντικατάσταση της παραγράφου (ε), με την ακόλουθη παράγραφο:

«(ε) μεταξύ τέκνου και του βιολογικού πατέρα ή βιολογικής μητέρας ή των εξ αίματος συγγενών τους σε ευθεία γραμμή ή σε πλάγια γραμμή μέχρι και του πέμπτου βαθμού.» και

(β) με την προσθήκη, αμέσως μετά την παράγραφο (ε), της ακόλουθης νέας παραγράφου:

«(στ) μεταξύ παιδιού το οποίο δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18^ο) έτος της ηλικίας του και οποιουδήποτε προσώπου.».

Τροποποίηση
του άρθρου 18
του βασικού
νόμου.

7. Το άρθρο 18 του βασικού νόμου τροποποιείται με τη διαγραφή στο εδάφιο (1) των παραγράφων (γ) και (δ).

Τροποποίηση
του άρθρου 19
του βασικού
νόμου.

8. Το άρθρο 19 του βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά το εδάφιο (2), του ακόλουθου νέου εδαφίου:

«(3) Τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 25, ο ανυπόστατος γάμος δεν έχει εξ υπαρχής οποιαδήποτε

αποτελέσματα.».

Τροποποίηση
του τίτλου
του ΜΕΡΟΥΣ VI
του βασικού
νόμου.

9. Ο τίτλος του ΜΕΡΟΥΣ VI του βασικού νόμου τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά τη λέξη «ΑΚΥΡΩΣΗ», των λέξεων «Η ΛΥΣΗ».

Τροποποίηση
του άρθρου 20
του βασικού
νόμου.

10. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την αντικατάσταση του άρθρου 20, με το ακόλουθο άρθρο:

«Πεδίο
εφαρμογής του
παρόντος
Μέρους.

20. Ανεξαρτήτως των διατάξεων του άρθρου 3, οι διατάξεις του παρόντος Μέρους εφαρμόζονται σε όλους τους θρησκευτικούς ή πολιτικούς γάμους, ανεξαρτήτως του τόπου ή χρόνου τέλεσής τους.».

Τροποποίηση
του άρθρου 21
του βασικού
νόμου.

11. Το άρθρο 21 του βασικού νόμου τροποποιείται με τη διαγραφή στο εδάφιο (2) των φράσεων «ή ανυπόστατος» (πρώτη γραμμή), «ή να αναγνωρισθεί ως ανυπόστατος, ανάλογα με την περίπτωση,» (δεύτερη και τρίτη γραμμή) και «ή αναγνώριση του ανυπόστατου» (πέμπτη και έκτη γραμμή).

Τροποποίηση
του άρθρου 22
του βασικού
νόμου.

12. Το άρθρο 22 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την αντικατάσταση της παραγράφου (α) του εδαφίου (1), με την ακόλουθη παράγραφο:

«(α) Από τον σύζυγο ο οποίος ήταν ανίκανος για σύναψη γάμου κατά τον χρόνο τέλεσής του σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (α) του εδαφίου (2) του άρθρου 14 ή από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο με άμεσο έννομο συμφέρον.» και

(β) με την αντικατάσταση στο εδάφιο (3) της φράσης «κηρυχθεί γάμος ανυπόστατος δυνάμει του εδαφίου (2) του άρθρου 21,» (πρώτη και δεύτερη γραμμή), με τη φράση «αναγνωριστεί γάμος ως ανυπόστατος».

Τροποποίηση
του άρθρου 23
του βασικού
νόμου.

13. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την αντικατάσταση του άρθρου 23, με το ακόλουθο άρθρο:

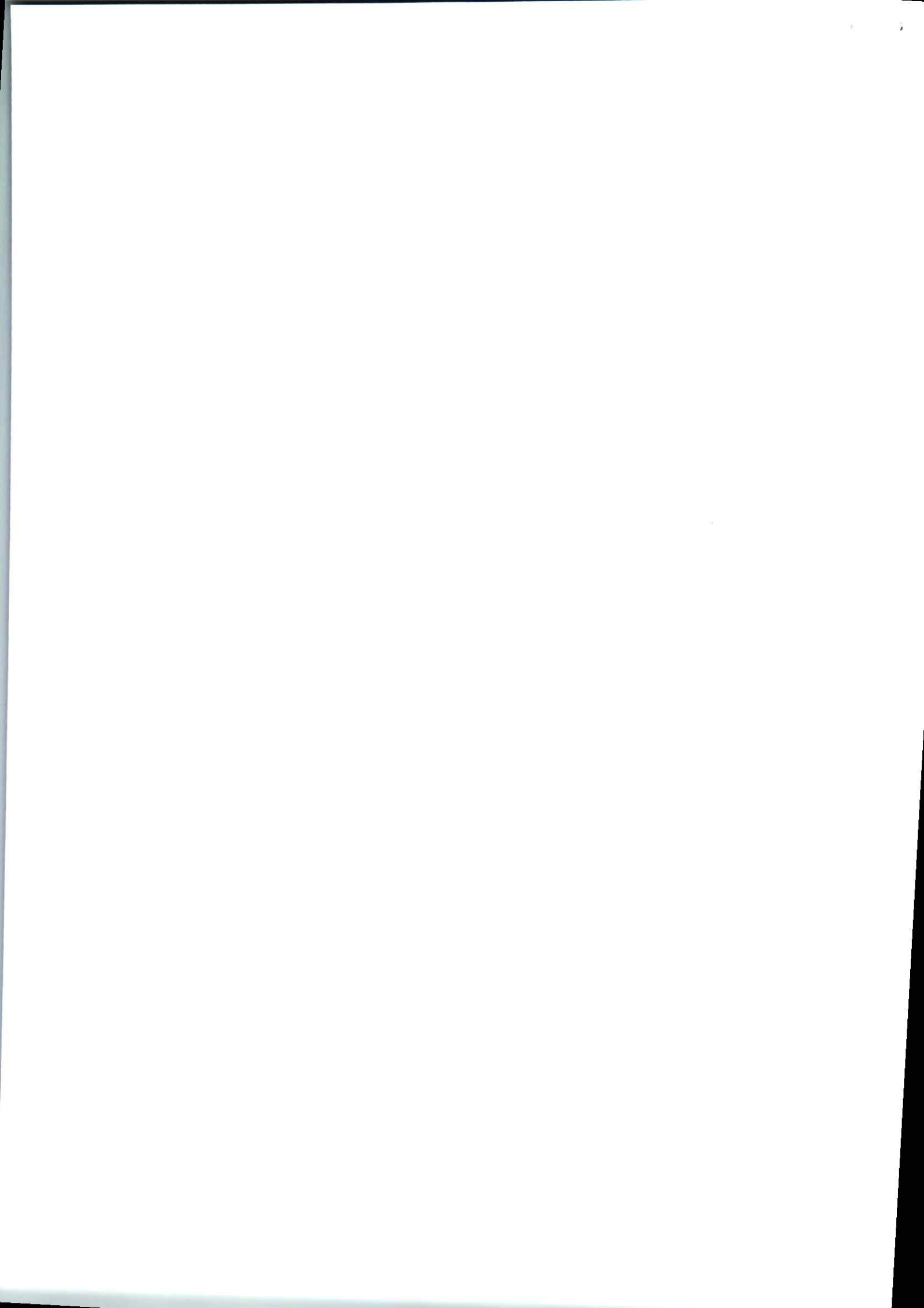
«Παραγραφή
δικαιώματος
έγερσης αγωγής
για ακύρωση
ακυρώσιμου
γάμου.

23. Αγωγή για ακύρωση ακυρώσιμου γάμου δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1) του άρθρου 21 δεν εγείρεται-

(α) από τον σύζυγο ο οποίος ήταν ανίκανος για σύναψη γάμου σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (α) του εδαφίου (2) του άρθρου 14, μετά από την παρέλευση έξι (6) μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία κατέστη ικανός.

(β) από πρόσωπο με άμεσο έννομο συμφέρον, ως αυτό

προβλέπεται στις διατάξεις του εδαφίου (4) του άρθρου 22, όταν ο σύζυγος ο οποίος ήταν ανίκανος για σύναψη γάμου σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (α) του εδαφίου (2) του άρθρου 14 κατέστη ικανός και

(γ) από τον σύζυγο ο οποίος έχει εξαναγκαστεί να συνάψει γάμο ή τελεί υπό πλάνη σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων (β) και (γ) του εδαφίου (2) του άρθρου 14, μετά από την παρέλευση έξι (6) μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία έπαυσε να υφίσταται η πλάνη ή η απειλή, ανάλογα με την περίπτωση.».

Τροποποίηση
του άρθρου 24
του βασικού
νόμου.

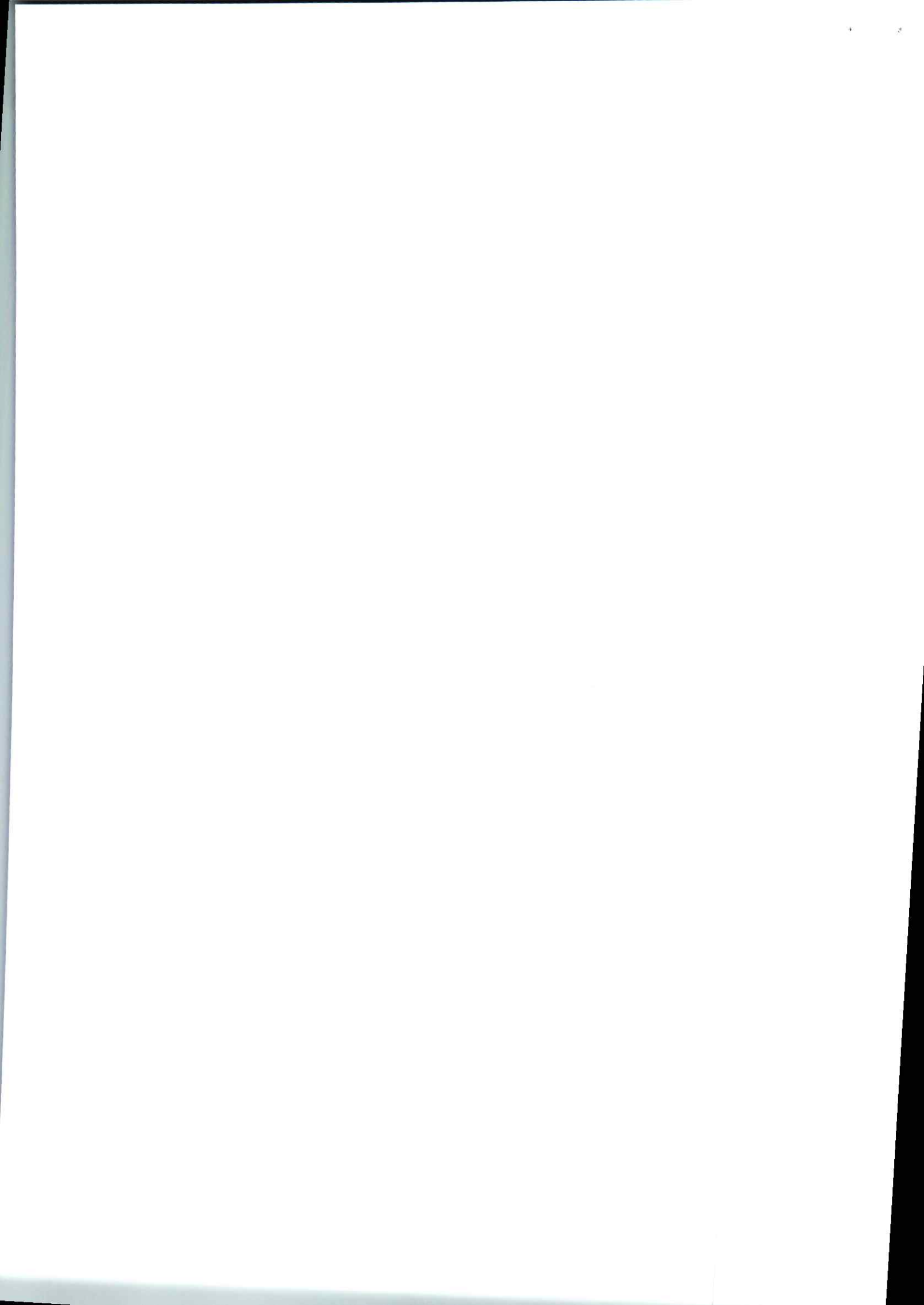
14. Το άρθρο 24 του βασικού νόμου τροποποιείται με τη διαγραφή της φράσης «παύει να έχει οποιαδήποτε αποτελέσματα από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης, και γάμος που αναγνωρίζεται με τέτοια απόφαση ως ανυπόστατος,» (δεύτερη μέχρι τέταρτη γραμμή).

Τροποποίηση
του άρθρου 25
του βασικού
νόμου.

15. Το άρθρο 25 του βασικού νόμου τροποποιείται με την αντικατάσταση της φράσης «ή αναγνωρίζεται ως ανυπόστατος με δικαστική απόφαση,» (δεύτερη και τρίτη γραμμή), με τη φράση «με δικαστική απόφαση ή αναγνωρίζεται ως ανυπόστατος».

Τροποποίηση
του άρθρου 26
του βασικού

16. Το άρθρο 26 του βασικού νόμου τροποποιείται ως ακολούθως:

νόμου.

- (α) Με την αντικατάσταση στο εδάφιο (1) της φράσης «Η αναγνώριση γάμου ως ανυπόστατου δυνάμει του εδαφίου (2) του άρθρου 21» (πρώτη και δεύτερη γραμμή), με τη φράση «Η ακύρωση ή η κήρυξη γάμου ως άκυρου δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 21»· και
- (β) με την αντικατάσταση του εδαφίου (3), με το ακόλουθο εδάφιο και την αναρίθμησή του σε εδάφιο (2):

«(2) Τα δικαιώματα τα οποία εκάστοτε ισχύουν σε περίπτωση διαζυγίου ισχύουν και στην περίπτωση που πρόσωπο τέλεσε γάμο κατόπιν απειλής σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (γ) του εδαφίου (2) του άρθρου 14 και, σε περίπτωση θανάτου του άλλου συζύγου μετά από την ακύρωση του γάμου, εναντίον των κληρονόμων του.».

Τροποποίηση
του άρθρου 27
του βασικού
νόμου.

17. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την αντικατάσταση του άρθρου 27, με το ακόλουθο άρθρο:

«Λόγοι 27.-(1) Γάμος δύναται να λυθεί με δικαστική απόφαση από Δικαστήριο, κατόπιν καταχώρισης αγωγής διαζυγίου για τους ακόλουθους λόγους:

- (α) Όταν οι μεταξύ των συζύγων σχέσεις έχουν κλονισθεί ισχυρά για λόγο ο οποίος αφορά το πρόσωπο του εναγομένου ή και των δύο (2) συζύγων σε τέτοιο βαθμό, ώστε βάσιμα να είναι αφόρητη η εξακολούθηση της έγγαμης σχέσης για

τον ενάγοντα:

Νοείται ότι, εκτός εάν ο εναγόμενος αποδείξει το αντίθετο, οι σχέσεις μεταξύ των συζύγων τεκμαίρεται ότι έχουν κλονισθεί και είναι αφόρητη για τον ενάγοντα η εξακολούθηση της έγγαμης σχέσης για λόγο ο οποίος αφορά το πρόσωπο του εναγόμενου σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου (α) του εδαφίου (1), σε περίπτωση διγαμίας, μοιχείας ή εγκατάλειψης του ενάγοντα, ή επιβουλής της ζωής του από τον εναγόμενο ή άσκησης βίας εναντίον του ή εναντίον τέκνου από τον εναγόμενο, κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο "βία" από τις διατάξεις του περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμου·

119(I) του 2000

212(I) του 2004

172(I) του 2015

78(I) του 2017

95(I) του 2019.

- (β) όταν οι μεταξύ των συζύγων σχέσεις έχουν αμάχητα κλονισθεί λόγω του ότι βρίσκονται σε διάσταση επί δύο (2) τουλάχιστον χρόνια:

Νοείται ότι, η συμπλήρωση του προβλεπόμενου χρόνου διάστασης δεν εμποδίζεται από μικρές διακοπές οι οποίες έγιναν ως προσπάθεια αποκατάστασης των σχέσεων ανάμεσα στους συζύγους και οι οποίες στο σύνολό τους δεν υπερβαίνουν τους τρεις (3)

μήνες·

- (γ) όταν οι μεταξύ των συζύγων σχέσεις έχουν αμάχητα κλονισθεί λόγω του ότι οι σύζυγοι με ελεύθερη και ανεπηρέαστη βούληση συναινούν από κοινού όπως ο γάμος τους λυθεί με αίτηση για συναινετική λύση του γάμου:

Νοείται ότι, η αίτηση δύναται να καταχωριστεί από κοινού ή από τον ένα εκ των δύο (2) συζύγων τουλάχιστον έξι (6) μήνες μετά από την τέλεση του γάμου:

Νοείται περαιτέρω ότι, η συναίνεση των συζύγων δηλώνεται ενώπιον του Δικαστηρίου:

Νοείται έτι περαιτέρω ότι, σε περίπτωση κατά την οποία υπάρχουν ανήλικα τέκνα, το Δικαστήριο εκδίδει απόφαση για λύση του γάμου κατά την εν λόγω συνεδρία, εφόσον οι σύζυγοι έχουν καταχωρίσει στο Δικαστήριο αντίγραφο της δικαστικής απόφασης, η οποία ρυθμίζει ζητήματα επιμέλειας τέκνων ή επικοινωνίας με αυτά, ή αίτηση με την οποία ζητείται από το Δικαστήριο η έκδοση εκ συμφώνου απόφασης για τα εν λόγω ζητήματα, η οποία και εκδίδεται στην ίδια συνεδρία·

- (δ) λόγω αλλαγής φύλου του εναγόμενου ή του ενάγοντα· και

(ε) λόγω αφάνειας του άλλου συζύγου.

(2) Ο θάνατος του ενός εκ των δύο (2) συζύγων επιφέρει λύση του γάμου.».

Τροποποίηση
του βασικού
νόμου με την
προσθήκη του
νέου άρθρου 42.

18. Ο βασικός νόμος τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά το άρθρο 41, του ακόλουθου νέου άρθρου:

«Μεταβατικές 42. Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου διατάξεις. εφαρμόζονται στους γάμους οι οποίοι τελέστηκαν πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των διατάξεων του περί Γάμου ..(Ι) του 2022. (Τροποποιητικού) Νόμου του 2022 και στους γάμους για τους οποίους έχει καταχωρισθεί αγωγή για ακύρωσή τους πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του εν λόγω νόμου, των οποίων η ακροαματική διαδικασία έχει αρχίσει με την κατάθεση μαρτύρων.».

(Τελικό κείμενο ελεγμένο από γραμματέα στις 5 Δεκεμβρίου 2022)

Αρ. Φακ.: 23.01.059.038-2018

ΑΦ,ΧΑ/ΧΧΡ

